

Samenvatting

Nog nooit was het thema van vergrijzing zó actueel. De media berichtten begin dit jaar uitvoerig over het record aantal Nederlanders dat in 2011 de leeftijd van 65 jaar bereikt: maar liefst 120.000. Daarmee staan we aan het begin van een enorme uitdaging; het garanderen van goede betaalbare zorg en ondersteuning voor een groeiende groep ouderen en anderen met een hulpvraag. In de laatste decennia hebben verschillende ontwikkelingen (zowel demografische en sociaal-culturele als economische en technologische) er echter toe bijgedragen dat ons huidige zorgstelsel indringend vernieuwd dient te worden. Met de huidige financiële crisis en de noodzaak vanuit de overheid te bezuinigen is de vraag naar nieuwe oplossingen groot. Met name de vraag 'hoe activeren we de burger zelf verantwoordelijkheid te nemen' komt daarbij naar voren.

In Japan, de VS en de UK is bemoedigende ervaring opgedaan met concepten waarin bewoners worden beloond voor maatschappelijke participatie. Geïnspireerd door deze oplossingsrichtingen presenteren we in dit document een Nederlandse interpretatie van het idee; een nieuw professioneel inzetbaar instrumentarium dat de ondersteuning vanuit de samenleving aan medeburgers stimuleert: **Tijdpunten**.

Tijdpunten is een programma waarin mensen worden beloond voor hun inzet in de samenleving, in het bijzonder het verlenen van zorgtaken. In **Tijdpunten** vragen en bieden deelnemers hulp en ondersteuning aan elkaar. Elke deelnemer zal zich daarbij zowel als dienstverlener en vrager definiëren. In tegenstelling tot gewoon vrijwilligerswerk of burenhulp, wordt in **Tijdpunten** elk uur werk beloond. Deze beloning wordt uitgedrukt in punten waarbij elk uur werk een 'uur' aan saldo oplevert. Het werken met een beloning betekent niet noodzakelijkerwijs dat de ontvanger (van de zorg) iets verschuldigd is aan de gever; hij kan zijn uren bij een willekeurige deelnemer in het netwerk besteden.

In **Tijdpunten** zijn het niet enkel burgers die deelnemen aan het netwerk. Zorginstellingen, gemeenten en bedrijfsleven nemen een centrale rol in. Burgers voeren primair in opdracht van organisaties en (semi-)overheidsinstellingen diensten uit, waarbij deze dienst aan andere burgers geleverd wordt of direct aan de organisatie of instelling zelf. Publieke dienstverleners en winkeliers functioneren als verzilverpunt voor verdiende uren; uren leveren een korting of cadeautje op.

Tijdpunten brengt een aantal grote voordelen met zich mee. **Tijdpunten** is een instrument dat capaciteiten aanwendt, die in de formele economie onbenut blijven. Voor

burgers buiten het arbeidsproces (werklozen, gepensioneerden) is **Tijdpunten** een nieuwe verdienmogelijkheid. Bovendien is **Tijdpunten** voor hen een manier om maatschappelijk actief te blijven en zich gewaardeerd te voelen door een nuttige bijdrage te leveren aan de samenleving. Hulpbehoevenden worden voorzien van een aanvulling op de professionele zorg die gedekt wordt door de zorgverzekering. Voor overheden, verzekeraars en zorginstellingen is **Tijdpunten** interessant omdat (i) deelnemers minder beroep op professionele zorg doen, waardoor kosten en werkdruk dalen en (ii) deelnemers voeren – tegen betaling in **Tijdpunten-punten** – allerlei werkzaamheden uit die nu, gefinancierd binnen de Wmo, worden geïndiceerd als ‘HH1’ en ‘HH2’. Gezien het vrije karakter van de Wmo-middelen kunnen deze dus (deels) elders worden ingezet. Winkeliers trekken met het accepteren van uren extra klandizie aan. Voor gemeenten worden doelstellingen gehaald met minder geld. Door toenemende interactie tussen mensen in een gemeenschap wordt de sociale samenhang versterkt.